

Advokatsamfundets:

Frågor och svar om advokater

Här finns svar på några av de vanligaste frågorna om advokater.

Nästan alla människor kommer någon gång i livet i en situation då de behöver juridisk hjälp eller rådgivning.

- Du ska gifta dig och vill ha äktenskapsförord. Du skiljer dig och undrar hur det blir med barn och bostad. Du har frågor om sambolagen.
- Du tänker sälja huset eller köpa båt. Hur ska kontraktet se ut?
- Du vill skriva testamente och vara säker på att det blir korrekt så att din sista vilja respekteras.
- Du blir stämnd inför rätta eller föremål för polisutredning med eventuellt efterföljande rättegång. Du behöver ett ombud eller en försvarare vid din sida.
- Du funderar på att starta eget företag eller gå ihop med en kompanjon och behöver hjälp med frågor om avtal med mera.

Det här är några exempel på situationer då du behöver en kompetent och erfaren juridisk rådgivare. Rådgivare finns det gott om. Det finns nämligen inte några bestämmelser som anger vem som har rätt att kalla sig jurist och starta juridisk byrå. Det kan vem som helst göra. Däremot kan endast den som blivit antagen som ledamot i Advokatsamfundet kalla sig advokat.

Kraven på landets mer än 4300 advokater är stränga: akademisk examen (jur. kand.) samt därefter fem års erfarenhet av juridiskt arbete och avlagd advokatexamen. Advokaten är enligt rättegångsbalken skyldig att iaktta god advokatsed och i sin verksamhet underkastad samfundets och Justitiekanslerns tillsyn.

Här ger vi svar på tolv frågor om advokater. Vi vill ge dig möjlighet att skaffa dig en uppfattning om vad en advokat kan hjälpa till med. Vi ger även svar på frågor om hur du betar dig om du inte får den service du förväntar dig.

Advokatsamfundet har bland annat till uppgift att upprätthålla en rättrådlig och yrkesskicklig advokatkår, att främja en god rättsvård samt att följa rättsutvecklingen och slå vakt om rättssäkerheten.

1. I vilka frågor bör jag kontakta advokat?

När du känner behov av att ha en rådgivare och samtalspartner i rättsliga frågor. Det kan gälla frågor som medför personliga eller ekonomiska konsekvenser för dig: familjerätsfrågor som äktenskap, samboförhållande, skilsmässa eller arvsfrågor. Köp eller försäljning av fast egendom. Tvister som rör arbetet, skattefrågor, avtal och kontrakt, affärs-, bostads- och fastighetsfrågor. Ärenden där du blir stämnd eller vill stämma någon eller i samband med en polisutredning.

2. När skall jag ta kontakten?

Så snart du känner att du behöver prata med någon juridiskt sakkunnig. Vänta

inte tills frågan övergått till att bli ett problem eller en konflikt. Ju snabbare du kopplar in en advokat, desto större är chansen att stötestenarna kan elimineras genom förhandlingar och att problemen därigenom kan redas ut. □ Det brukar sällan sluta lyckligt när en icke-jurist själv börjar slå i lagboken eller fråga bekanta till råds. Inget fall är det andra likt. "Det finstilla" är inte alltid lätt att finna och det kan vara ännu svårare att tolka det korrekt.

3. □ Hur får jag kontakt med en advokat?

Det vanligaste är att man frågar sina vänner och affärskontakter om de känner någon advokat som de har goda erfarenheter av. Många använder också Gula Sidorna i telefonkatalogen. Det finns också en förteckning över landets alla advokater som är utlagd på Advokatsamfundets hemsida.

4. □ Hur vet jag vilken advokat som passar just för mitt behov?

Många advokater annonserar – på Gula Sidorna eller i advokatförteckningen – vilken verksamhetsinriktning de har. När du ringer en advokat och presenterar ditt ärende, avgör advokaten om han eller hon kan åta sig ditt uppdrag eller kanske finner det lämpligare att hänvisa dig till någon annan advokat.

5. □ Vad kostar det att anlita en advokat?

Det finns inga fasta taxor. I sitt arvode väger advokaten in en mängd faktorer. Dit hör hur lång tid som kommer att gå åt för att fullgöra uppdraget för din räkning. Andra faktorer som påverkar kostnaden rör svårighetsgraden och om särskilda utredningar behöver göras. För rättshjälpsärenden finns en timkostnadsnorm som fastställs av regeringen.

6. □ Man läser ibland i pressen om jättelika advokaträkningar?

Det rör mål som pågått mycket länge och som krävt stora arbetsinsatser av en eller flera advokater och deras medhjälpare, expertutredningar med mera. Advokatens arvode ska täcka den egna lönen samt lönen till de anställda, sociala avgifter, pensioner och försäkringar, samt kostnaderna för hyra och kontor. □ Den så kallade timkostnadsnormen är år 2006 1 029 kr. exkl. moms

7. □ Kan jag få hjälp med advokatkostnaderna?

Du kan ha rättsskydd inkluderat i din hemförsäkring eller annan försäkring. Du kan om vissa förutsättningar är uppfyllda få rättshjälp. Ta upp frågor om rättsskydd och rättshjälp med advokaten vid första mötet.

8. □ Kan man få en kostnadsuppskattning redan från början?

Om ärendet du har är klart avgränsat, kan du få en uppskattning av kostnaderna. Gäller det en mer komplicerad fråga, kan det vara svårt för advokaten att lämna en precis prognos eftersom det är omöjligt att från början veta hur ärendet juridiskt kommer att utvecklas. Detta kan exempelvis gälla vid konfliktsituationer där man inte vet hur motparten kommer att agera. Advokaten har ansvar för att bevaka att kostnaderna inte blir för höga i förhållande till vad som kan vinnas genom att driva ärendet vidare. Du bör se till att advokaten fortlöpande håller dig underrättad om detta.

9. □ Kan jag lita på att advokaten helhjärtat ställer upp för mig?

Advokaten är skyldig att arbeta enligt god advokatsed, vilket bland annat innebär att advokatens främsta plikt är att efter bästa förmåga lojalt tillvarata sin klients intressen.

10. □ Vågar jag anförtro mig åt en advokat?

Svaret är obetingat ja. Advokaten har tystnadsplikt och får inte yppa något som har meddelats honom i förtroende. Diskretion och tystnadsplikt gäller också de personer som är anställda hos advokaten.

11. □ Vad skiljer en advokat från andra jurister som erbjuder rådgivning?

Vem som helst kan kalla sig jurist och sätta upp en juridisk byrå – här finns ingen kontroll från samhällets sida. När det gäller rätten att få kalla sig advokat måste man ha blivit antagen av Sveriges advokatsamfund som funnits i över hundra år. För att bli ledamot i samfundet måste man ha en jur. kand-examen vilket tar cirka fem år av akademiska studier. Efter examen ska man ha arbetat fem år med juridiskt arbete, varav minst tre år som biträdande jurist vid advokatbyrå eller i egen verksamhet. Därefter skall man ha avlagt en godkänd advokatexamen. Man ska ha en ordnad ekonomi, vara redbar och i övrigt vara lämpad för advokatverksamhet.

En advokat får inte vara anställd hos någon annan än hos en advokat. Advokaten är självständig och har sin lojalitet mot klienterna – ingen annan. Advokaten har en lagstadgad tystnadsplikt. Advokaten är skyldig att följa de regler som finns för att förhindra intressekonflikter. En advokat måste följa samfundets etiska regler om god advokatsed.

12. □ Hur gör jag om jag inte är nöjd med en advokat?

Du kan anmäla advokaten till Advokatsamfundet. I samfundets disciplinnämnd ingår åtta erfarna advokater och tre ledamöter som tillsätts av regeringen och som svarar för den offentliga insynen. □ Disciplinnämnden prövar om advokaten tillämpat god advokatsed.

För ytterligare information, se: www.advokatsamfundet.se